

Almir Kolar Kijeovski

**PREDIVO
IZ
LABIRINTA**

ISPOVIJED

*... Bezazlena riječ je glupa. Bezbržno čelo
Znak je neosjetljivosti. Onaj ko se smije
Samo još nije primio
Užasnu vijest*

(Bertold Breht 1898-1956, "Rođenima poslije nas")

ISPOVIJED

Na koncu si dotakao lice koje poričeš
sebi ne donijevši ništa osim krika prvorodenog
odabranu pasiju koja neće oroditi iskupljenjem
u časima između dva uzdaha

Previše spora o istini
potonuću u nebo
predstoje žeđi oprosta pri susretu
Uviđaš: pomazanici tek smjerno upućuju
na s pažnjom dotjeranu zadušnicu odmazde

Ovo je vještina kojoj nisi dorastao
Ovako skriven iza sebe
pomišljaš na rijetke manevre proročkog
otkrivajući pod zidinom jedino ranjivo mjesto

Zato su sve tvoje izdaje dvostruke
Između plamena i svjetla biraš treće
posredovanje kojem ne smiješ vjerovati
predanost prašnom predivu aluzije

zapuštene pute izvan topografije blaženstva
nad svojom očito kužnom trpezom noći

S
NJIMA

CRVENI I CRNI

I

Vijesti iz perifernih krajeva obora
upornošću koja ne zavrjeđuje
laskavu zatečenost javnog mnijenja
bremenitom oskudnošću odišu

Poneki traktat o svezi nakita i kruha
glumačkim željama samoniklog ansambla
bez repertoara zvanične najave pod trijemom palate
vijeće usnulih tek mirno raspreda
o prijekoj važnosti svježine novopristiglih
pričesnih vina

Zbog toga će u sumorno rijetkim analima
stavka *opijenost* znakovito
ostati oficijelni ornament zaglavlja

No neko će već poreći mantru
iskovati korak u smjelost bezglavu
trenutak prije nego konopac bude povučen
a zastor prekrije ostatke ovog surog jednoličja

Uistinu
ništa pomena vrijedno

II

Jedino se sumnja da biva neznani *aleph*
začeti ne smije

Iznova priseži ukočenim jezikom
da to što nema izbora
osim vikom
samo prostor odstupnice oskudnim čini
idući u prilog novog pravca njene svetosti
La grande grande Académie

Čuješ li kako kolegij već predano šapuće
u procvat jalove polemike
kroz bespuće
od žudnje za bivstvom duha
do plodne materice posluha

III

U krajeve ove gosti rijetko hode

Pri kratkom prolazu bilježe
cijenu prenoćišta i par stavki
o gostoprimstvu krčme i egzotičnoj usluzi bordela
u osvit nestajući s pozdravom koji odliježe
na očito tuđem narječju zatečenih

Nismo li već povjerovali
da pokrov predanosti naše usnulost trvi
pred završni ispit nudi jednaku šansu
konopac plotun zid
- pogledaj u uglu isposničke sobe u groznici
pritajen bunca bludni suicid

IV

Što preostaje vrijednog
prinosićemo samotnim koji pamte:
kad rubom crvene zastave minu u sredini crne
napoje ovo ispijeno tijelo koje će klonuti
u neutaživoj slasti bludne *Madam Conformité*

Jer tek pred počinak posjećuje nas
Diogen Pas

Izmučen tjeskobom izvan postelje
u oknu kolibe lajući šutke
kazuje nam:
Od začetka s vrlim ponosom
Akademija rađa tršne prostitutke
sa crnom ili crvenom kosom

SUSRETI S NJIMA

Putujući bez slutnje
o skritoj prirodi novopridošlih
s nadom da sunovrat će saplesti
skromne vještine iz poduke progonstva
gledao sam kako izniče uz rub
kurjački korov i ženke mnogolike
pred crnim zrcalom besprizorja
okot okovan

U vrijedan čas ne spoznavši ovaj nauk
upletenih kandži oko prašne mi sjene
od narikače koju tek uštrojen poji jauk
i nemoći kliktaj skrivan mučnim darom
da vjernost je naša samozačeta žarom
prerano stasale vasseljenske kopiladi

Ne oslobađa od duga
niti breme lakšim mi čini
žudnja čiji korijen tek slutim
kada god uputim se ohol i mlađan
u krilo bjeline gdje usud sklupčan čeka
ždrijepca da prašinu ustroji pod kasom

Premalo je oštine u propastima mojim:
par iskri samo slutnju o plamenu snuje
kroz špalir zvjerinja kojeg se ne bojim
uz zdravicu od otrova koji me ne truže
pod prstima pozdrava iz prazne ruke
prepoznajem tako čopornih zuba jezik
zar opsjena nije ovo tkanje od muke
zar oduvijek u jedno se toče povik i krik

ZNAMEN

*Može li tko nositi oganj u njedrima,
a da mu se odjeća ne upali?
(Priče Solomonove, 6/27)*

Ne bjesni što ne pominjem te
Rastačem tu misao o lešini

Ne dajem važnost usputnom pijančenju
hirovitoj gesti od jedne do druge
ustajale krušne krhkosti
Nikakvoj žrtvi
sjemenju krika
kojim hraniš se izmučena dugim bivanjem
u postelji crnih sestara žalopojki

Sada znaš
za tebe kobno bijaše
što puno prije polaska
pažljivo sam izučio majstorstvo ove lutnje
zazor što potapa žustre atake bijednih
a nadmene kivne plavokrve
spaljuje tršnim tragom iskre
ukresane u mastionici kijejskog palikuće

Otuda odmjerena moja
Stud do kosti pri izboru
Sa ploče saveza preuzet zavjet
što sklopljen je jednom za svagda
sa nekoliko nas preostalih iz plemena

Jedno od pravila:
- nečist s obuće uvijek
odrubiti drumskim opkopom

Zvjerinje otpravljati bez mnogo kolebanja
u plitke grobove
ne likujući jer ne priliči
vremenu i mjestu

Bez otrova sjete
očitog znaka ove grube vanjštine
tek na tren ne krijem optočen osmijeh
dok sa širom otvorenog dlana
na kraju opela
darujem vjetru preostalu sadržinu urne

Znamenje tvoje

Prvo i posljednje

ZLATNA LIRA

*Od svega napisanog volim samo ono što neko napiše svojom krvlju.
Piši krvlju i saznaćeš da je krv duh.*

(Zaratustra, F. Niče)

ZLATNA LIRA

majčinoj sjeni

Nad nama više nema krova

Sada pri počinku oka nazrem bedema sjenu
koji umjesno me skrivaše od gizdavog uličnog grotla
upisujući predano kao i svaki prvjenac
riječ koja bi trebalo da skrije
u meni nevješto skrajan neposluh

Tvojom predanošću
pred put prvi bijah koraku podučen
Tu dozvah ime prvo lice
nad kolijevkom dlan ukrovljen ostaje da slutim
kroz zlaćeni zazor sveisteklog

A pribranost ova samo naizgled
utapa pod prašinom
grižu davno izgubljenog potomka
Jer do danas:
ne uđoh u pastirsku zemlju
besmrtnosti cvijet ne izronih
u sazviježđu tuđine zlatnu liru
i glavu Svirca što pristaje ovim tršnim ramenima

Sam ostah starice

I dovoljno stran budem li sebi
možda uspijem u ćutnju da uspem
crnilo koje me poji
kada god na kolodvoru otpozdravljajući
neko upita:

„Gospodine Merso,
dolazite li izdaleka?“

GROB NEZNANOG JUNAKA

(J. Č. 1973 - 1993)

Hoće li bršljenov žalac sad urez da kopa
muklim poprsjem što u sebi broji
gospodnja ljeta kad pupavci bijahu pjevali krv

Od sjemena iz kostiju gnjilih
tek strv
uzmogne li danas plodorodna biti
na strmoglavlju uz staze skitnje bez muke
miluju te ruke nas
u mirnodoblja sjenci začetih

Kukavče moj!

Tek stasaloj sprdnji podbradak mastiš
dok lastiš nijemo u drobine joj tone
svoju blaženost ona upisom tka
stamenom grafijom od svjetla i zvuka
puneć' mirisnu lisnicu periodike odmora
pod maznim bedrima
dotjeranog vrta tvojih nespomena

Kukavče moj!

Mi se nećemo sresti u pastirskoj zadužbini
kada svanu oni časi dana Ustanuća
tvoje lice od sedefa i krika
moje bezličje od plamena i pruća
Coena Domini naša je
pred tvoje živo koračje Kalvariji
i moju zakašnjelu grižnju
pod učeničkim vješalom

POHODI KOJI ME ČEKAJU

Budu li zabilježena predskazanja laži
ispred mene će stajati
zavidna dionica nesna
U polascima prije mirisnog osvita sa zakulisnog staničnog odsjeka
mjestu odakle neće izroniti ruke
koje će poželjeti spasenje moje
pri povratku
kroz gluho doba gdje sjenke vidno žive
okrenute su licem prema utrobi

Tragom nepotpune karte izlaska
popijevke danonoćno brušene
na stranicama neukoričenih dnevnika
kajdanci hronološke nevjerice zbog preuzetosti jedinog Pravca
dijalektike smrtnog svjedočenja pod prstima

Strepnja opravdano izranja iz palimpsesta pod grlom
iz jezika razvojačenih
rođenih u pravi čas da bi otvorili vrata devetog kruga
nasmijani i spremni za put

Svodeći snagu isteklog na pregršt
iskidanog rodoslovlja probuđenih
uviđam slabosti naslikanog straha
nad ovim izbrijanim glavama

Mi nismo imali suparnike stvarne
Putevi nam se nisu spajali bez obzira na privid uzbune
U kalendarima našim nema odsudnih bitaka
svetkovina spomena hrabrim
tirkiznog epskog plašta koji grije promrzla tjelesa straže

Posjećivali su nas lešinari
iz uvijene izmaglice bijesa nespremni da otkriju pod svjetlom
svoje znakovite obrise jednozubih Grejinih posestrima
lajavci na kratkom povodcu
zatečeni domom našim neznajući da bez dvoumljenja
mi i dalje tetošimo pse

Prije nego ušće svede na mjeru bespuće
pepelnom zdravicom prvog pomazanja
prije nego bude spaljen i posljednji jeres
bijeli gradovi osvanu čisti do krvi
prije nego ciklus bude završen
a jarčeva pjesma iskapa u ples

preostaju nam dvije usputne dužnosti
Nutrina koračja
Oklop riječi

U mimohodu zablude
baršuni okamenjeni
ljube me rajskim palucanjem otrovnice

TARIH

Moja riješenost je prosta:
poći prije nego znaci iskuju se iz kamena
a pisari kao crne naplavine drozge
šapatom zasiju ugaženo dvorište

Dovoljno je zapisanih zapovijesti
riječi što kreposne krijepe
vremenom sa očitom žeđu cinizma
izvan plamom napunjene knjižnice

Sukobi naši ne bijahu stvar prostog udesa
tjeskobe precizno ocrtanog obora
ne završavaju u posljednjem činu
zavještajući iz učtivosti sablasni šapat sućuti

Počinju iznenada i nude povike
koji skromno potražuju pribranost i otklon
u trenutku kada je primjereno biti
zrnce u kaležnoj opreci duhu

Svijet je skoro savršeno mjesto
Podozriv sa dovoljno rodnih godina
logora lovora dječije igre bogova
iza neiskidane žice čistilišta

U mojoj pratnji suvišna zavist
Žitije odbačenih ćutnjom i stihom
Razvrat u kojem sam kušao
kužno mlijeko zvjerinja

Zato smiren polazim potopljen pojanjem
družice moje

One koja oduvijek
bijaše vrijedna nesna

ŠERIF KRGO

(Basilije ? - Sarajevo 05. 03. 2010.)

„A zlatni skakavci, riječi, kao varnice čekaju.“ Š. K.

S desna na lijevo bez slova o sebi
Bez dvoumljenja
korova koji pomenu prijeti
što preostane u plamen
pod kamen
niz vodu u rascvali vir

Neka muze sada izjede žal
Neka prijekor njihov blista nad ovim činom
savršenim

Govoriš u žurbi: ova pobjeda je potpuna i čista

*a pučkom oku ne priliči više osim dvoumlja roda
sada počuj tu kukavnu kob krunske poruge tišine
u šahovskom plesu pijun bremenita prinosi ploda
do pločnog ruba rijući svojim odličjem od prašine*

Neka muze sada izjeda žal
S desna na lijevo
bez slova o sebi

Majstore iz Basilija

KOVČEG SREBRA

11 .07.

Tamo daleko
su nebo i zemljani prah
zagrljeni
Na pola desetljeća do Kjubrika i kraja svijeta
u svanuću u lutnji u počinku
u dahu kost grizem opijen

Prepoznaješ li pozornicu starče

Prizivajući djecu poneki drhtaj
uistinu kviri šutnju gospodina Munka

No čin raspleta počinje

Malo strpljenja
ovo igra je

Tamo daleko granice su povijesti
a posljednji čin ukazuju na njeno kolebanje
U jami dok rađamo činjenice na pola desetljeća
čuli smo da u početku bijaše riječ
za kraj ćemo tek vidjeti

Nisu nam potrebni metrika i ritam
Oznake blijede na ovom platnu Pablo
zar ne vidiš slijepče
kako Paris Danajcima vraća Jelenu
i jedra brodovlja nestaju pri povratku domu

Čemu ste nas podučili
Vaše riječi su biljeg na usni
onoga koji kroji posljednji poziv sinovima

Ovo igra je

Neka odstupe oni koji sumnjaju

Tamo daleko
su nebo i zemljani prah
zagrljeni
Na pola desetljeća do Kjubrika i kraja svijeta
u svanuću u lutnji u počinku

306 - 370

**PREDIVO
IZ
LABIRINTA**

RADNA SEMMICA

Ponedjeljak

Zar novopridošlog sklonost nekadnja
da zabrazdi urezom vidnim
kod zaduške obroka u određeni nam čas
gdje pod tupim očnjakom ćutim
nebohuljenja jetkog zveket

U prozivku nijemu
vlastitim imenom zadijevan
skrivam nezrelu kretnju neposluha
pravdajući se kao drhtavi
da pod tamburaškim prstom lirika
očit je manjak strojne patine mravlje

Utorak

Ne uči li zdravica naša:
Ispij svoj napoj do dna!
Jer samo tako zagašen plam
posnim ujedom od sna
bezdanoj će utrobi da izruči
svitak tvoje prepiske nadojene
zlatnim mastilom od žuči

Srijeda

Tamo izvana čujem:
pazarnim pozorjem marširaju
srebreninom potkovana polemička grla
Nekad formacijom "strijelca"
Nekad formacijom „klina“
Ta živa riječ tek visprenom viticom ustrojena
poetskog glasja koje i ne znajući
krišom mi epitaf toči
pomen pajacu palom
slava mu!

Četvrtak

Filigran jezika jezičkom zaptiva ovaj ćup
djeve sveobdarene
Izmiče pred licima gubavaca
iz vidokruga mantre
svih mojih bjeloglavih otaca
Vivant membra quaelibet!
Nos habebit humus!
Nos habebit humus!
Nos habebit humus!

Petak

Ostaviš za sobom obasjano
samodovoljnih stameno predziđe
i korakom zdušnim najamništvu sineš
opet nezrelo previdjevši
uranjanje da ipak škrtim dah ti čini
dok pamćenje biva
tek prozračna opna ranojutra
pod križom kišnim gdje noć ponoć će da oplodi
a zapis šturi preuzme samo za tebe
gradivnu stavku
još nerođenih sužnjevih formi

Subota

Krutom kretnjom znalca
odoru od kostrijeti odijevam
zaposjedajući određeno mi mjesto
na pepelnoj prostirci uz ognjišta rub

Na tupom plamenu pretopim u dahu
mršavu marendu počinka
prije nego kukavica otkuca:
„A-li-ger-či-ću,
vrijeme je!“

Nedjelja

Nakon što plamen naprećac
neskritu ljetinu ispije
a pregršt mijena srebrenolikog
izlije se obzorjem kojim hitim
u kružne stupice krilo
napojiću pisaljku užeglom mašću
koju zaludno spiram pred povratak
u Vrbovsku
Svetu mansardu moju

IZ POGONA PROZORSKIH OKOVA U PREDGRAĐU PRIJESTOLNICE

Zabrazdanost pladnja montažne trake
vreline sječivom obvija tjelesa tršna
zalazi muklo zamahom tupim
u dnevne norme moje uškopljeni zov

Ta pošast jarosna
i riječi danak daruje
krojeći je u visprenu viku
uraslu u usahlom ždrijelu ubogih

Sada razaznajem konture ovog kosmosa sile
koji rađa se u nečistom zrcalu hartije
britkim rubom svojih odraza i lica
svojih crnih ptica

Iza usoljenih sjenki hladnog osvita
na okovima zadužena
dužnička svita
podigne ruku u zamahu zdravice maestru
pred kojim će i danas poškopiti ćutnjom
nevješć manevar plesne kletve svoje

Bez tirkiznog taloga teorije
iz pitkih poetskih pehara

DVA STRAHA

Poput nekolicine iz bratstva izopćenih
o grijehu koji nas žigoše promišljamo ćutnjom
u vrijeme užegle stanke što projicira krišom
uvijenu nezgrapnost ove jezičke igrarije

Meni tegobno nije bilo proreći
nepredvidljiv omjer u zbrajanju žetvi
nakupljanje svih mojih zaloga sumnje
predatih u ruku sutrašnjice

Između kružoka iluzornosti
i kotve porinute u mulj stvarnog
možda me susretneš kao tuđinca
kao prokazanog izroda bez imalo stida

Potvrđujem
od sada ispjevano će
ponirati u sebe

Zar moji zapisi neće biti samo mojim utegom
jednom kada poreknem sigurnost ćelije
i tišinom zagrcnut iskoračim
na dnevno svjetlo zaluđenosti

Možda ne znaš:
ali meni savršeno pristaju
oba tvoja straha

I pobjeda i krivnja posmrtna

ZAPIS SA PUTOVANJA

za I. B.

„Pričaj mi o pticama“

Suviše sličnog u krilima raslim uz sućut saputništva
suviše znanog u opsjeni zbog koje sam pronašao te
putujući bez stanke
i nedoumlja od sapete strepnje
nad tragom osvještane crne sukrvice
pod ovim perjem zemljanika

„Sada sam s tobom“ govoriš

Opijena izrečenim u minulom koje sustiže
bez imalo sumnje da i ova je maska tek biljeg nekadnjeg
sa lica i naličja jezika
sa pokrova
sa usana koje cjelivaš užasnuta
onim što ipak neće se prekriti
sumornom vještinom bezdomnog tkalca
kao da već ne znaš:
- *istina skriva* krutom te nevjericom boli dotiče -
bez ušća
i crvenog obzorja blaženstva

„Zašto si dolazio?“

Moja ćutnja nije ruglo za tvoje skupljene razmirice

Obećao sam ti krug i gorčina koja te poji
potvrda je o izvjesnom njegovom otkrovenju

Donio sam ti pepeo budnih
u nadi da prepoznaješ prefinjenost takvog prediva
od kojeg ćeš uskoro krojiti u potaji
odoru koja pristaje i tvojim ptičijim ramenima

„Sada mržnjom dišem“

klikćeš kroz kovitlac
na staničnom podestu

„jer znaš da svi naši ponovni susreti
biće prvi“

Ostajemo neznani
obnavljajući zaruke snoviđenja
zarad vremenskog osipanja i nepisanih zakonika gomile
koji će zaćutati na tvojim budućim procesima
kada nakupi se dovoljno laži

A ja budem previše dalek

I besmrtan

PREDIVO IZ LABIRINTA

Zalud vezeno pribadačom tlapnje
gordog glasonoše glasje
kojim krišom ovaj usahli krčag poji
na goropadnoj gozbi pod trijemom lučkim
gdje svio sam postelju od paučine i tmuše

Pred polaske
uvijek smjerno brodicu čistim
od taloga kiše i bure prošavšeg
ronim kroz raspukline revnošću uznositom
i oštricom tupom nezaraslo kopam
čineći biljeg iznova da naočit mi bude
kao svesci svih usidrenih
gore
u mrtvom kopnu duboko

Dok plovne maršrute
vremenom bivaju kraće
meni još ostaje obaveza opskrbe proste:
hartije tabak petrolej duhanski treset
iz novinskog mrjestilišta poneki napjev goluždrav
i starački vonj gmizavaca u boci koju vezujem uz pramac
Taj talisman avetne pratnje nek bdije
sve budan dok ne uplovim
u neoptočen okov *liber libertasa*

Nad hridnim čvorištem nedoumlje vrije
strah tetoši iskričavom zebnje popijevkom
Zato pred osvit osluškujem krišom
s katarki mojih ovaj melos mučni
papagajskim surim vitlom što jedra podbada
porođen

Razaznajem: samo izgnani iznaći će pute
pravilne retke za znakovlje lozinke ove
Zapovijed od živog sinajskog ognja
Predivo iz labirinta
Zvuke i boje

PROLOG

POLIHIMNIJA

Zatičem te samu u skritom odmorištu izbe koju ljubiš
u priobalju božanskog zatona bešumne boginje smrtnih
kako mi rukom mirotočja iz čokota plesja točiš riječ
nudeći mastiljavim očnjacima dovoljno zora
da usjeku naočit epigram u oltar zabravljenog hrama
mjestu koje mi pripada i gdje vraćam se
tek pošto naskap ispijem iznajmljeni pehar kukute
a ptice poklikom najave nadolazeću pošast od mora i vjetra

Od čega me čuva ovaj zastor satkan od stiholjublja
prisega ponuđena meni koga nema
kroz počast imenu koje tek treba da izgovori jeka na povratku
iz tvoje kuće u moje beskućništvo

Slava ti
podmukla pratiljo budnih

Bez obzira na ruke kojima miluješ moj nazubljeni vrat
u razuzdane kretnje utopljenika ukivaš sklad
Bez obzira što solju nesanice zasipaš ispucale usne
a pogled gladnog puniš
crnom iskrom izopćenja
Bez obzira na škrtost kojom častiš skeletne utvare mojih šaptača
zamjeram ti samo jedno

Predugo izgaranje svih mojih tjelesa
na tvojim lomačama od jezika i znaka

HOMO POETICUS

Pokopao sam predašnje i one koji pristizahu
guštom potonje što ništicom krcati kao izmoždena saća
tek gadljivost pčelinju bude
Ako već *konačno* se zbude
u koračju škrtom koje prihvatah za nemjeru
da pred grlom moje Arke izroni ovoj golubljoj žudnji masline list
tada u putenost zaokružja vjerovaću
I kao blažen slavljениk koračati u šlafroku
tek od skora vještog opsjenara i lašca

Nad gordim baštovanom sjena
jasni su zvjezdani znaci
Čuješ li:
već evo likuju lajavci
kroz okna prokazujć' me bjelokosnim prstom:
„ Gle, jadnika što prosijava mulj!“
„ Gle, sužnja čiji Svetac je žulj!“

Ali znam
da potom će kao i odvajkad
u zenitu svoje pokajničke skike
i žara
kad izbistri žamor krike mojih milodara
cjelivati trag iz koračnice mojega pera
tiskan međ' crnim koricama
što kurvinsku razgone glad
mirisom necvalog kijevskog kalopera

Ostajem
ovim ujedom da grizem
kidam i bolnim zubom sitnim
zemljicu nebo vodu i kamen
mamuzajući plamen da prekali vezivo ovog benta
što među nama sidrim onim što još mi ostaje
od patine međaša između uzdaha i znaka
od sječiva slutnje između vidjela i mraka